नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ५६) काठमाडौँ, असोज ५ गते २०६३ साल (अतिरिक्तांक ३६ (क)

भाग २

नेपाल सरकार

कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय

प्रतिनिधिसभाको घोषणा, २०६३ जारी भएको पहिलो वर्षमा प्रतिनिधिसभाले बनाएको तल लेखिएबमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

२०६३ सालको ऐन नं. ४

केही सार्वजनिक लिखत प्रमाणीकरण कार्यविधिको संशोधन र एकीकरणका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना : केही सार्वजनिक लिखतहरुको प्रमाणीकरण कार्यविधि सम्बन्धी प्रचलित कानूनलाई समयानुकूल संशोधन र एकीकरण गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

प्रतिनिधि सभाको घोषणा, २०६३ जारी भएको पहिलो वर्षमा प्रतिनिधि सभाले यो ऐन बनाएकोछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम "केही सार्वजनिक लिखत प्रमाणीकरण (कार्यविधि) ऐन, २०६३" रहेकोछ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,–

(क) "सार्वजनिक लिखत" भन्नाले देहायका लिखत सम्झनु पर्छ :-

(१) ऐन,

(२) अध्यादेश,

(३) नेपाल सरकारले बनाएको नियम,

(४) संवैधानिक निकायले बनाएको नियम,

(५) नेपाल सरकारले जारी गरेको आदेश,

(६) प्रतिनिधि सभाबाट पारित प्रस्ताव,

(७) नेपाल सरकारले जारी गरेको अधिकारपत्र,

(८) नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्को निर्णय,

(९) संविधान बमोजिम नियुक्ति हुने पदको नियुक्तिपत्र,

(१०) प्रचलित कानून बमोजिम नेपाल सरकारले दिने नियुक्ति, सरुवा र अवकाशपत्र,

(११) प्रचलित कानून बमोजिम प्रमाणीकरण गर्नु पर्ने अन्य लिखत,

(१२) तोकिए बमोजिमका अन्य लिखत ।

(ख) "प्रामाणिक प्रति" भन्नाले सार्वजनिक लिखत प्रमाणित गर्ने अधिकारीले हस्ताक्षर गरेको सक्कल प्रति सम्झनु पर्छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मुद्रण विभाग सिंहदरबार

(ग) "सचिव" भन्नाले नेपाल सरकारको सचिव सम्झनु पर्छ र सो शब्दले नेपाल सरकारको राजपत्राङ्कित विशिष्ट श्रेणीको अन्य अधिकृत समेतलाई जनाउँछ ।

(घ) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।

३. ऐनको प्रमाणीकरण कार्यविधि : (१) नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ तथा प्रतिनिधि सभाको घोषणा, २०६३ को अधीनमा रही कुनै विधेयक प्रतिनिधि सभाबाट पारित भएपछि संसद सचिवालयले त्यस्तो विधेयकको तीन प्रति नेपाली कागजमा तयार गरी प्रमाणीकरणको लागि सभामुख समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पेश भएका प्रतिहरुमा सभामुखले प्रतिनिधि सभाबाट विधेयक पारित भएको मिति उल्लेख गरी प्रमाणीकरणका लागि हस्ताक्षर गरेपछि त्यस्तो विधेयक ऐन बन्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमका प्रामाणिक प्रतिहरुमध्ये एक प्रति प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, एक प्रति कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय र एक प्रति संसद सचिवालयमा सुरक्षित साथ राख्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम प्राप्त भएको प्रामाणिक प्रतिको आधारमा कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालयका सचिवले प्रमाणीकरण भएको मिति राखी सो ऐन नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

४. प्रतिनिधि सभाद्वारा पारित प्रस्तावको प्रमाणीकरण : (१) नेपाल अधिराज्यको संविधान २०४७, प्रतिनिधि सभाको

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

घोषणा, २०६३ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम प्रतिनिधि सभाद्वारा पारित प्रस्तावको प्रमाणीकरण सभामुखबाट हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रामाणिक प्रतिको आधारमा संसदका महासचिव वा प्रतिनिधि सभाको सचिव वा महासचिवले तोकेको राजपत्राङ्कित अधिकृतले प्रमाणित गरी कार्यान्वयन गर्ने वा गराउनेछ।

५. अध्यादेश प्रमाणीकरणको कार्यविधि : (१) प्रतिनिधि सभा चालू नरहेको अवस्थामा तत्काल केही गर्न आवश्यक छ भन्ने नेपाल सरकारलाई लागेमा नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्ले सो विषयमा अध्यादेश जारी गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अध्यादेश जारी गर्ने निर्णय भएपछि कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालयले अध्यादेशको मस्यौदाका दुई प्रति नेपाली कागजमा तयार गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम तयार भएको मस्यौदामा देहायका पदाधिकारीको हस्ताक्षरद्वारा प्रमाणीकरण हुनेछ :-

(क) प्रधानमन्त्री,

(ख) सम्बन्धित विभागीय मन्त्री,

(ग) कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्री,

(घ) मुख्य सचिव, नेपाल सरकार,

(ङ) सचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय।

(४) उपदफा (३) बमोजिम प्रमाणीकरण भएपछि सो अध्यादेश ऐन सरह लागू हुनेछ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मुद्रण विभाग

(५) उपदफा (३) बमोजिम प्राप्त भएको प्रामाणिक प्रतिको आधारमा कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालयको सचिवले प्रमाणीकरण भएको मिति राखी सो अध्यादेश नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

६. नियम, आदेश, अधिकारपत्रको प्रमाणीकरण आदि : (१) देहायका सार्वजनिक लिखतहरु जारी गर्ने सम्बन्धमा नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्ले निर्णय गरेपछि सोको आधारमा मुख्य सचिवले त्यस्तो लिखत प्रमाणीकरणका लागि दुई प्रतिमा हस्ताक्षर गरी एक प्रति प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा राखी अर्को प्रति सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ :-

(क) नेपाल सरकारले बनाएको नियम,

(ख) नेपाल सरकारले जारी गरेको आदेश,

(ग) नेपाल सरकारले जारी गरेको अधिकारपत्र,

(घ) प्रचलित कानून बमोजिम नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्ले गर्नु पर्ने निर्णय, जारी गर्नु पर्ने निर्देशिका वा अन्य सार्वजनिक लिखत ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त प्रामाणिक प्रति सम्बन्धित मन्त्रालयले सुरक्षित राखी सोको आधारमा कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।

७. नेपाल सरकारको अन्य सार्वजनिक लिखतको प्रमाणीकरण : दफा ३, ४, ५ र ६ मा लेखिएदेखि बाहेकका नेपाल सरकारको अन्य सार्वजनिक लिखतको प्रमाणीकरण सम्बन्धित सचिव वा निजले तोकेको अन्य राजपत्राङ्कित अधिकृतबाट हुनेछ ।

८. संविधान बमोजिम हुने नियुक्तिको प्रमाणीकरण : नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ तथा प्रतिनिधि सभाको

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

घोषणा, २०६३ बमोजिम नियुक्ति हुने पदको नियुक्ति तोकिएको अधिकारीद्वारा तोकिए बमोजिम प्रमाणीकरण भई तोकिए बमोजिम कार्यान्वयन हुनेछ ।

९. आदेशको प्रमाणीकरण : दफा ६ मा लेखिएदेखि बाहेक नेपाल सरकारको अन्य आदेश तोकिए बमोजिमको पदाधिकारीबाट तोकिए बमोजिम प्रमाणीकरण हुनेछ ।

१०. संवैधानिक निकायले बनाउने नियम, विनियम वा निर्देशिकाको प्रमाणीकरण : (१) प्रचलित कानून बमोजिम संवैधानिक निकायले बनाउने नियम, विनियम वा निर्देशिकाको दुई प्रति त्यस्तो निकायका प्रमुख पदाधिकारीको हस्ताक्षरद्वारा प्रमाणीकरण हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका प्रामाणिक प्रतिहरुमध्ये एक प्रति सम्बन्धित संवैधानिक निकाय र अर्को प्रति सम्बन्धित मन्त्रालयमा सुरक्षित साथ राख्नु पर्नेछ ।

११. अन्य सार्वजनिक लिखतको प्रमाणीकरण : दफा ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९ र १० मा उल्लेख भएदेखि बाहेकका तोकिए बमोजिमका अन्य सार्वजनिक लिखतको प्रमाणीकरण तोकिएको अधिकारीद्वारा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१२. अन्य प्रचलित कानून बमोजिम प्रमाणीकरण हुने विषयमा असर नपर्ने : कुनै सार्वजनिक लिखत प्रमाणीकरण सम्बन्धमा प्रचलित कानूनमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा त्यस्तो विषयमा यस ऐनमा लेखिएको कुनै कुराले असर पार्ने छैन ।

१३. सार्वजनिक लिखतको राष्ट्रिय अभिलेख राख्नु पर्ने : (१) यस ऐन बमोजिम प्रमाणीकरण भएको सार्वजनिक लिखत तोकिएको अवधि पूरा भएपछि तोकिएको कार्यविधि पूरा गरी राष्ट्रिय अभिलेखालयमा राखिनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम राष्ट्रिय अभिलेखालयमा राख्दा तोकिए बमोजिमका सार्वजनिक लिखतको माइक्रो फिल्म तयार गरी राख्नु पर्नेछ ।

१४. दण्ड सजाय : (१) कसैले ऐन वा अध्यादेशको कीर्ते गरेमा, नभए नगरेको कुरा प्रमाणीकरण वा प्रमाणित गरेमा वा यस ऐन बमोजिम प्रमाणीकरण भएका ऐन वा अध्यादेशलाई केरमेट गरेमा निजलाई कसूरको मात्रा अनुसार पाँच वर्षदेखि दश वर्षसम्म कैद हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा लेखिएदेखि बाहेक अन्य कसूर गर्नेलाई एक वर्षदेखि पाँच वर्षसम्म कैद हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम कसूर गर्न उद्योग वा दुरुत्साहन गर्ने वा मतियारलाई मुख्य कसूरदारलाई हुने सजायको आधा सजाय हुनेछ ।

(४) यस दफा बमोजिम कसूर गरेको कारणबाट कसैलाई कुनै किसिमको हानि नोक्सानी भएको रहेछ भने सो बापत क्षतिपूर्ति समेत कसूरदारबाट भराउनु पर्नेछ ।

१५. सरकारवादी मुद्दा हुने : यस ऐन अन्तर्गतको मुद्दा सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची–१ मा समावेश भएको मानिनेछ ।

१६. नियम बनाउने अधिकार : यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्नका लागि नेपाल सरकारले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।

१७. खारेजी र बचाउ : (१) देहायका कानून खारेज गरिएका छन् :-

(क) लालमोहर ऐन, २०१५,

(ख) लालमोहर (दण्ड सदर गर्ने) कार्यविधि सम्बन्धित नियमहरु, २०१८,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ग) श्री ५ को सरकारको आदेश प्रमाणित गर्ने नियमहरु, २०२३,

(घ) श्री ५ को आदेश प्रमाणित गर्ने नियमहरु, २०४८,

(ङ) लालमोहर (कार्यविधि) नियमावली, २०५४ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम खारेज भएका कानूनहरु बमोजिम भए गरेका काम कारबाहीहरुलाई यस ऐनले प्रतिकूल असर पारेको मानिने छैन ।

(३) यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत प्रतिनिधि सभा नियमावली, २०६३ बमोजिम प्रतिनिधि सभाका सभामुखबाट प्रमाणीकरण भइसकेका विधेयकहरु यसै ऐन अनुसार प्रमाणीकरण भएको मानिनेछ ।

प्रमाणिकरण मिति २०६३।६।५।५

आज्ञाले,
डा. कुलरत्न भुर्तेल
नेपाल सरकारको सचिव

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।